

תמורה ה

משה שווערד

1. תוספות מסכת תמורה דף ה עמוד א

מיתבי אונס שגירש אם ישראל הוא מחזיר ואינו לוקה - וס"ד דהשתא הא דאינו לוקה לאו מטעם ניתוק הוא אלא משום דלא מהניא גירושין דהא צריך להחזירה ואי אמרת כיון דעבר אמימרא דרחמנא לקי הא נמי לילקי ותיבתא דרבא בשלמא לאביי ניהא דמשום הכי לא לקי דלא מהני מעשיו וא"ת כיון דלא מהני גירושין ליחייב הבא עליה משום אשת איש אפי' קודם חזרה וכהן נמי אמאי לוקה ואינו מחזיר הוה לן למימר דלא חל הגט כלל וי"ל דאיתקש גירושין למיתה כדאמר פרק קמא דקידושין איתקש מיתה לגירושין ה"נ איתקש גירושין למיתה מה מוציאה מרשות הבעל אף גירושין כו' ומיהו להכי לא מהני שאין שילוח זה לכל ימיו שהרי הוא צריך להחזירה ולא אסיק אדעתיה עתה דכל ימיו הוי ניתוק משום דהוי לאו שקדמו עשה ומש"ה פריך לרבא כיון דלא מהני לילקי.

2. שו"ת נודע ביהודה מהדורה תנינא - אבן העזר סימן קכט

... ולכן אני אומר להיפך שסברא זו שחידשו התוס' דאיתקש גירושין למיתה לא מצינו סמך לזה מדברי בעלי התלמוד והתוס' המציאו זה מדוחק הקושיא שדחקתם כיון דלרבא אי עביד לא מהני אם כן לא יחולו הגירושין ויתחייב הבא עליה חנק וגם למה הכהן לוקה ואינו מחזיר לכן ע"כ דאמרינן היקש הזה של גירושין למיתה אבל למה דמסיק דכל ימיו בעמוד והחזיר קאי ואסברו לנו התוס' בדבור שאחר זה דהיינו שאם יגרשה לא יהיה הגירושין לכל ימיו שיחזור ויחזירנה וממילא שמעינן דלמקצת הימים חלו הגירושין ולכן צריך ליקח אותה מחדש וממילא אסורה לכהן שהרי חלו הגירושין וגם הבא עליה בינתיים אינו חייב משום אשת איש שוב אין לנו הכרח לחדש היקש חדש ולא אמרינן כלל דאיתקש גירושין למיתה ולכך שפיר הקשו התוס' במסקנא דנוקי מחלוקת אביי ורבא בנשבוע שלא לגרש ולפ"ז שפיר יש מחלוקת בין המרדכי להתוס' בנשבוע שלא לגרש. ....

3. תוספות מסכת תמורה דף ה עמוד א

אם אינו קדוש נשיאות חטא למה - וא"ת נימא דנשיאות חטא הוי משום דעבר אמימרא דרחמנא ואומר רבינו שמשון משנ"ץ דה"פ אם אינו קדוש נשיאות חטא למה כתיב בלאו הכי נמי ידעינן דיש בו נשיאות חטא מדכתיב מכל חלבו דמשמע חלבו אין גירועין לא.

• שטמ"ק אות כה

4. ח' הגריו על תמורה דף ה/א

שם, בגמ' אם אינו קדוש נשיאות חטא למה מיכן לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה, והקשו התוס' דמאי ראיא נימא דנשיאות חטא היא משום דעבר אמימרא דרחמנא כמו דס"ל לרבא בכל מקום, ואמר הגר"ח דבתורם מן הרעה על היפה אין האיסור מעשה ההפרשה מן הרעה אלא דהאיסור הוא מה שאינו תורם מן היפה, ולו יצויר דלאחר הפרשה מן הרעה היה יכול לתרום עוד פעם מן היפה לא היה בזה איסור כלל, וזהו קושיא הגמרא כיון דלא מהני ואינו קדוש הרי יכול עוד לתרום מן היפה ולא עבר כלל אמימרא דרחמנא, אבל בירושלמי מיירי במפריש תרומה קודם לביכורים דחל דאילו לא חל אין כאן ל"ת, והיינו דשם נמי אין האיסור על הפרשת תרומה אלא על קלקול הסדר מה שהפריש ביכורים אחר תרומה, ואין האיסור בהפרשת התרומה אלא על איחור הביכורים:

5. שפת אמת על תמורה דף ה/ב

שם בגמ' ורבא כו' שנתערב דמן בכל העולין כו'. לרש"י דכ' בפסחים (ל'). דרבא ס"ל כר"י דמין במינו לא בטיל צריך לומר כוונת הגמ' מטעם מין במינו. ולרבא ר"י יליף לה מהכא ולא מדם הפר והשעיר. והנה אנן קי"ל דמעריבין לקרנות וא"כ אין הלכה כרבא דא"ע לא מהני. ובאמת בכ"מ הלכה כרבא לגבי דאביי [וכ"כ בשו"ת הרא"ש (כלל ז' ס' ד') ובהה"מ (פ"א מה' גולה). אכן בלח"מ (פ"ו מה' בכורות) כתב דקי"ל בהא כאביי] וי"ל דבזבחים (פ"א ע"ב) מייתי הגמ' תנאי דדרשו מהם דאין תמורתה קרבה ע"ש. ובאמת התוס' הקשו שם אסוגיא דהכא וא"כ י"ל דאנן ס"ל כהני תנאי: גם י"ל דהא דאמרי' ורבא התם מזה בפ"ע כו' וס"ל כו' יונתן הכי פירושא דס"ל דמקרא זה דולקח לא ה' מוכח דמעריבין לקרנות דהו"א כיון דבטל ברובא ע"כ פ' הכתוב מזה בפ"ע כו' יונתן. אבל השתא דאיכא קרא דקודש הם דאין עולין מבטלין זא"ז תו שפיר מפרשין דמעריבין לקרנות כנ"ל. [אכן בב"מ (צ"ה ע"ב) אי' דרבא ס"ל כו' יונתן ע"ש]:

6. שפת אמת על תמורה דף ה/ב

שם בגמ' כעובר מצוה וכשר. רש"י פי' וכשר אפי' להקריב. וזה תמוה דהא כתי' לא תקריבו. [וילפינן לקמן מקראי דחייב על כל מעשי הקרבה בפ"ע]. ונראה לפרש דהו"א בהקריבו בדיעבד כשר לאכול הבשר